

Alsósokra hangolva – Médiatudatosságot fejlesztő feladatok

3-4. évfolyamos diákoknak

Bevezető

A feladatok harmadik-negyedik évfolyamos gyerekeknek készültek. Céljuk, hogy akár egy-egy feladat kapcsán is lehessen médiaértéssel, médiatudatossággal foglalkozni a tanórákon.

A feladatok leírásában szerepel a feladat célja, a feladat által érintett fogalmak felsorolása. Megtalálható továbbá, hogy milyen műveltségi területhez, tantárgyhoz kapcsolható, és hogy milyen képességeket fejleszt. Jeleztük, ha a feladat megoldásához előzetes tudás szükséges.

Szeretnénk ezekkel a feladatokkal lehetőséget kínálni, hogy matematika, etika, vizuális kultúra, környezetismeret vagy technika és tervezés órán is lehessen a gyerekekkel médiahasználatról beszélgetni, fontos médiajelenségeket vizsgálni röviden. A feladatok általában több tantárgy anyagát ötvözik, a feladat leírásában jeleztük, hogy melyek ezek a tantárgyak. A kiegészítő feladatokban ötleteket adunk arra, hogyan lehetne az adott feladatot egy másik tantárgy óráján felhasználni. Legtöbbször komplex feladatokról van szó, például számolás, mérés és alaprajz értelmezése szükséges a megoldáshoz, tehát egyszerre több tantárgy tudásanyagát mozgatják meg.

A feladatokkal a mindennapi élethez szükséges gyakorlatias gondolkodást is szeretnénk fejleszteni, ezért általában ilyen részük is van, például: ha internetkábelt veszünk a másik szobában található számítógéphez, akkor olyan hosszú vezetékkel kell venni, amely a fal átfúrása nélkül is elér a megfelelő helyre.

A fogalmak és témák a 2020-as NAT kerettanterveihez igazodnak.

A feladatok szabadon változtathatók, átalakíthatók, új kérdésekkel bővíthetők vagy rövidíthetők, más megközelítéssel, újragondolással egyéb tantárgyak óráin is használhatók.

Minden feladat után megtalálható a megoldása. A médiaértési, médiahasználati tanuláshoz magyarázatot is adunk, illetve ajánlunk olyan forrásokat, amelyekből tájékozódni lehet.

Ha lehetséges, a feladatot IKT-eszközökön való felhasználásra alkalmas formátumban is elérhetővé tesszük. A legtöbb feladatnak éppen ezért van ppt-s változata, mert ez nem igényli semmilyen szoftver, applikáció telepítését, a PowerPoint segítségével használhatók.

Mi az IoT?

A feladat célja:	<i>az IoT fogalmának tisztázása, az internetre kapcsolódó okoseszközök előnyeinek és kockázatainak megbeszélése.</i>
Kulcsfogalmak:	<i>IoT, Internet of Things, a dolgok internete, internetbiztonság.</i>
Érintett műveltségi területek:	<i>digitális kultúra, technika és tervezés, etika.</i>
A feladat által fejlesztett képességek:	<i>képolvasás, logikus gondolkodás, kritikus gondolkodás, érvelés, az internet tudatos használata, csoport- vagy páros munka esetén az együttműködési képesség fejlesztése.</i>
Munkaforma:	<i>a feladat megoldható frontálisan, csoportban, párban és egyénileg, papíralapú és digitális változatban is.</i>
Előzetes tudás:	<i>Az internet ismerete.</i>
Szükséges eszközök:	<i>a papíralapú változat kinyomtatásához nyomtató, a kirakó elkészítéséhez olló, a digitális változathoz számítógép, tablet.</i>

ü

Mi az IoT?

Rakjátok ki a kirakót, utána a kérdések segítségével értelmezzétek is!

A nyomtatott verzióban érdemes egyenes vonalak mentén darabolni a képet, mert a klasszikus kirakós darabkák formáját nehéz kivágni.

A kirakó digitális változata [itt](#) elérhető!

A digitális változat esetén a gyerekek azzal is motiválhatók, hogy az alkalmazás méri az időt, így gyorsasági versenyt is rendezhetünk nekik. A kirakó 15 darabos, de a „Játszd mint” menüben tetszőlegesen állítható, hogy hány darabkából kell összeállítani a képet, így a feladat differenciálható, és a megoldásához szükséges idő is csökkenthető, növelhető.

A kép:



- Mit jeleníthet meg a fenti félgömb?
- Mi köze van a felirathoz?
- Mit jelent a felirat?

Javaslat megbeszélésre:

- Van-e valakinél otthon ilyen eszköz?
- Miért jó az IoT?
- Milyen hátrányai vannak?

Megoldás

Mit jeleníthet meg a fenti félgömb?

Az internetet, azaz a világhálót.

Mi köze van a felirathoz?

A feliratból az „I” az internet rövidítése, a feliratokat alkotó eszközök is kapcsolódnak az internetre.

Mit jelent a felirat?

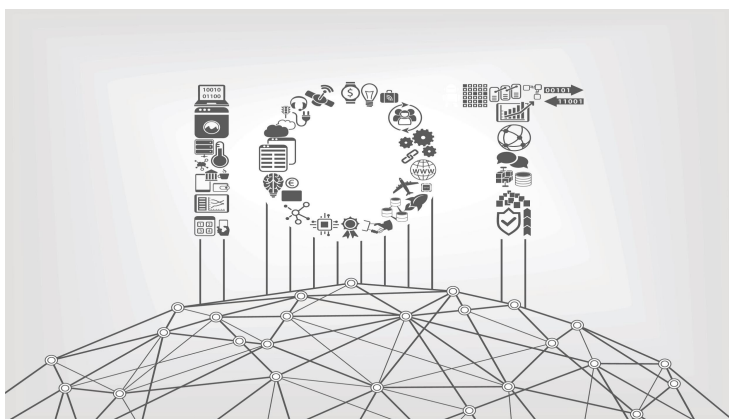
A gyerekeknek rá kell jönniük, hogy ez egy rövidítés, de nem magyar nyelvű szavakat rejt: Internet of Things, azaz a dolgok internete.

A lehetőségek függvényében rá is kereshetnek a neten, így pillanatok alatt kideríthetik, hogy miről is van szó.

Ezután a kép segítségével megfogalmazzák, hogy mit is jelenthet a dolgok internete. Segítségképpen kiemelhetünk néhány dolgot az ábrából: mosógép, villanykörte, óra, kávé (kávéfőző).

Ma már rengeteg olyan eszköz van, amelyik tud kapcsolódni az internetre, és képes kommunikálni más eszközökkel, például egy ajtónyitást érzékelő eszköz jelzést küld a telefonunkra arról, hogy kinyílt az ajtó, miközben mi nem vagyunk otthon, vagy az internetre kapcsolódó páratartalom-érzékelő az interneten keresztül bekapcsolja a páratlanítót, ha túl magas értéket mér. A dolgok internete tehát azt jelenti, hogy az eszközök kommunikálnak egymással az interneten keresztül.

Az ilyen eszközöket nevezik okoseszközöknek: okostelefon, okosóra, okostévé, angol kifejezéssel smart phone, smart watch, smart tv.



Javaslat a megbeszélés menetére

Van-e valakinél otthon ilyen eszköz? (Ez lehet házi feladat is.)

Olyan eszközöket keresünk, amelyek tudnak kapcsolódni az internethez, a telefonok és az újabb tévék már biztosan, esetleg okoségők, okoskamerák. Ha a gyerekek nem biztosak benne, akkor otthon kérdezzék meg. A garázskapecs csupán azért nem okoseszköz, mert távirányítóval lehet kinyitni, akkor viszont már igen, ha a telefonról is vezérelhető.

Miért jó az IoT?

Megkönnyíti az életünket, például úgy is le tudjuk kapcsolni az otthon égve felejtett lámpát a telefonunkról, hogy nem kell hazamennünk, vagy jelez a telefonunk, ha a távollétünkben kinyílt a bejárati ajtó, azaz valaki betört hozzánk.

Sok mindent lehet automatizálni az okoseszközökkel, amivel időt takaríthatunk meg, és biztonságosabban, kényelmesebben élhetünk.

Milyen hátrányai vannak?

Az okoseszközök nem mindegyike van olyan védelemmel ellátva, mint a számítógépek, telefonok, ezért [az interneten keresztül könnyebben feltörhetőek](#), így idegenek is láthatják, mondjuk a bébiőr kamerájának a képét.

Az okoseszközök jóval drágábbak a hagyományos eszközöknél.

Nagyobb tudást igényel a beállításuk, és a rossz beállítások sokkal nagyobb gondot okoznak.

Ha nincs internet, akkor sokkal körülményesebb ezeknek az eszközöknek a használata.

Érdeemes azon elgondolkodni, hogy milyen okoseszközök használhatóak, és melyek kapnak okosfunkciókat a divat miatt. Például: gyűjtsenek érveket a gyerekek, hogy jó-e vagy sem, ha a sütő ajtajába épített képernyőn meg lehet jeleníteni recepteket az internetről.

